

SKOVREJSNING VÅDOMRÅDER MINIVÅDOMRÅDER

MILJØVIRKEMIDLER MED TILSKUD PÅ DIN BEDRIFT

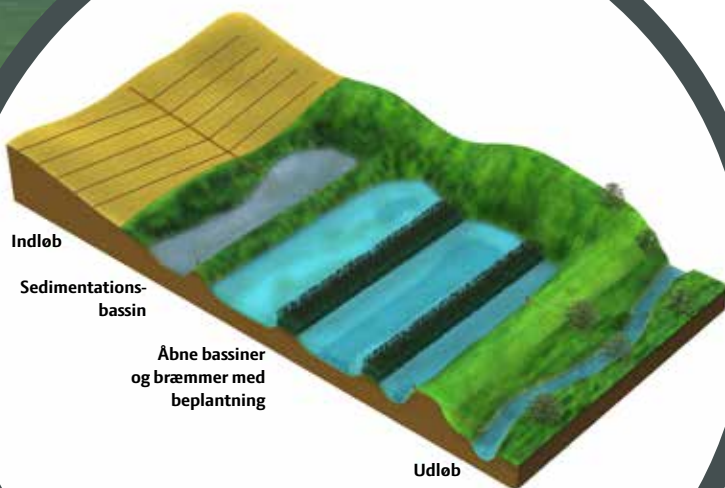
MINIVÅDOMRÅDE PÅ DIN BEDRIFT?

ANDRE GEVINSTER

Et minivådområde skaber levested for planter, padder og smådyr og øger naturindholdet og jagtmulighederne i nærområdet. Anlæggene har yderligere potentiale i forhold til klimatilpasning.

DESIGN AF MINIVÅDOMRÅDE

Indløbsvand ledes ind i et sedimentationsbassin, hvor fosforpartikler bundfæles. Dernæst ledes vandet over i åbne bassiner, hvor planter optager nitrat og fosfor. Hvis der er kulstof, omdannes nitrat til frit kvælstof ved bakteriel nedbrydning. Det rensede drænvand ledes til sidst ud i vandløbet.

SE FILM

Minivådområder med åbent bassin

N-EFFEKT

20-30% afhængig af drænafstømning og det aktuelle kvælstof-tab fra marken

P-EFFEKT

30-56% afhængig af det aktuelle fosfor-tab fra marken

De optimale gødningskvoter og det gode udbytte skal fastholdes. Det kræver, at der laves frivillige kollektive indsatser, og her er du som lodsejer en central og vigtig medspiller. Fremmod 2021 skal der laves 1.000-2.000 minivådområder og den 1. februar 2018 åbnes der op for ansøgninger, som er med 100 % tilskud til etablering og med kompensation.

Minivådområdet skal placeres i forbindelse med et drænoiland og tilpasses terrænets hældning, for at undgå opstuvning eller tilbageløb i drænrør. Ofte placeres minivådområdet for enden af et hoveddræn. En effektiv fjernelse af næringsstoffer opnås, hvis størrelsen på et minivådområde er på 1 % af drænoilandet.

HVILKE AREALER ER GODE TIL MINIVÅDOMRÅDER?

- Marker, der er helt eller delvis drænet
- Der er minimum et oiland på 20 ha til udløbet på dit hoveddræn
- Der er fald på dine dræn.

Effekten af dit minivådområde bliver godskrevet hele dit vandopland.

På bagsiden af dette ark kan du se, hvem der er Oplandskonsulent i din region. Det er op til dig, hvilken Oplandskonsulent du vil have rådgivning af. Oplandskonsulenten yder gratis rådgivning og hjælper dig med at undersøge, om dine arealer ligger i et prioriteret område og se mulighederne for et minivådområde på dit areal.

MINIVÅDOMRÅDER

Hadsund

FOTOS: SEGES

Fensholt

SE FILM
Minivådområder med
åbent bassin

SE FILM
Minivådområder ved
Fensholt m.fl.

Aabybro

Brønderslev

MATRICE MINIVÅDOMRÅDE

FOTO: SEGES

EFFEKT

Matrice-minivådområder kan reducere kvælstof i drænvand med 50%

Matrice minivådområde med stuvningsbassin (www.idraen.dk) ved Odder to år efter etablering.

Et matrice-minivådområde med træflis etableres i forlængelse af dræn og fungerer som effektivt filter til reduktion af næringsstoffer. Fordelen ved matrice-minivådområder er, at de kan fjerne store mængder kvælstof på et lille areal.

SE FILM

Matrice-
minivådområder

PLACERING OG ETABLERING

Matrice minivådområder skal etableres med en bas-sindybde på 1 m og kræver et areal på 0,2 – 0,25 % af drænoplanet. Matrizen skal anlægges med en lille højdeforskel mellem ind og udløb. Matrice-minivådområder kan etableres med et åbent bufferbassin, der kan bidrage til udjævning af store afstrømninger.

HVILKE AREALER ER GODE TIL MATRICE MINIVÅDOMRÅDER?

1. Drænede arealer
2. Et opland på minimum 20 hektar til udløbet på hoveddræn
3. Arealer der er klassificerede som egnede eller potentielt egnede

Kvælstofeffekten af et matrice minivådområde medregnes som en del af den kollektive kvælstofindsats for dit vandopland.

Forsøgsanlæg. Matrice minivådområde i MMM projektet på Gyldenholm Gods på Sjælland.

Matrice-minivådområde med pileflis ved Fensholt i Odder (www.idraen.dk).

FOTO: CHARLOTTE KJÆRGAARD

Pileflis udgør filtermatricen.

FOTO: FULDEN FILM

Vådområder har gode sikre effekter på miljø og natur, og der kan være god økonomi i at deltage i et større vådområdeprojekt. Det er vigtigt, at lodsejerne indgår i et vådområdeprojekt med et åbent sind og er indstillede på at finde de rigtige løsninger i et konstruktivt samarbejde.

Der indgår ofte jordfordeling i større vådområdeprojekter med mange lodsejere. Projekterne kan give mulighed for at få del i en mere dyrkningssikker jord eller forbedre økonomien på lavbundsarealer, hvor dræn er sunket, og jorden er blevet vandlidende.

Tiltaget er et af de få miljøtiltag, der er 100 % finansieret af staten og EU. Der er flere former for vådområdeprojekter.

A. KVÆLSTOFVÅDOMRÅDER

Kvælstofvådområder placeres tæt på kyster, f.eks i oplande til fjorde. Kvælstofreduktion er hovedformålet.

B. FOSFORVÅDOMRÅDER

Fosforvådområder placeres opstrøms søer. Fosforreduktion er hovedformålet.

C. UDTAGNING AF KULSTOFRIGE LAVBUNDSJORDE

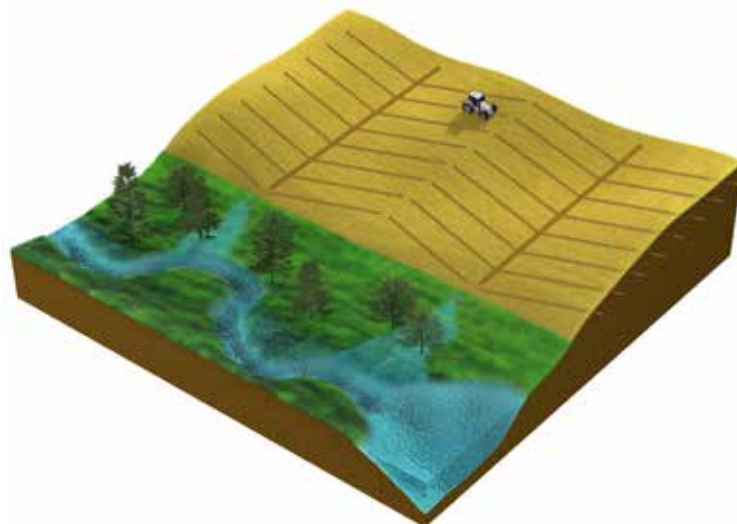
Placeres på jorde med mindst 12 % organisk kulstof. Reduktion af drivhusgasser er hovedformålet. Lavbundsprojekter bidrager til at fremme naturens kvalitet, sammenhæng og robusthed og bidrager til at forbedre vandmiljøet ved ekstensivering af drift af landbrugsarealer på kulstofrige lavbundslande.

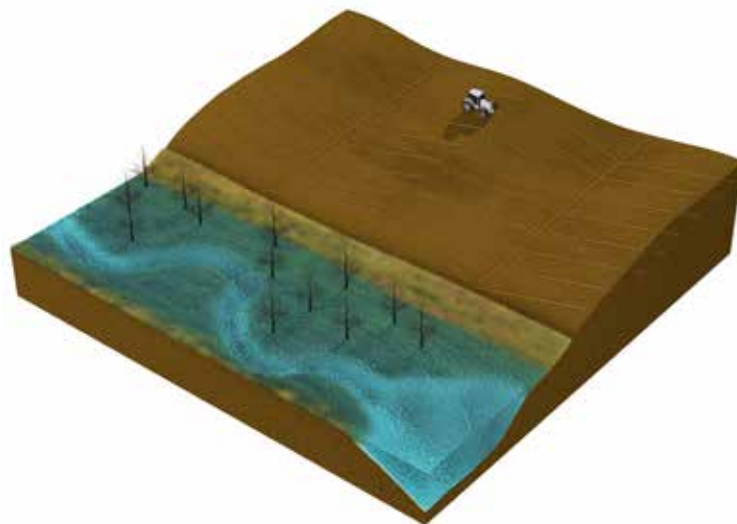
EFFEKT

Genetableringen af et vådområde vil oftest foregå ved, at dræn eller grøfter sløjfes i vådområdet, så vandet løber naturligt ud som grundvand eller overfladevand.

Vand fra de højere liggende arealer ledes til vådområdet gennem grøfter eller dræn, der afbrydes i kanten af vådområdet og vandet tilstræbes fordelt ud over vådområdet. Vandløbet kan også blive genetableret med naturlige slyngninger, så strømhastigheden sænkes. Vintervådlagte engområder sænker herved farten på vandet og kan oplagre vand midlertidigt. Mængden af næringsstoffer fra markernes drænvand mindskes til søer og fjorde ved denitrifikation, sedimentation af lerpartikler, optagelse i planter og afgræsning af husdyr.

Vådområde sommer

Vådområde vinter

PRIVAT SKOVREJSNING

Plantning af privat skov er en god mulighed for at udnytte mindre marker og ukurante arealer. Rejsning af skov gør, at du kan udøve skovdrift på lang sigt, men reducerer også udledningen af næringsstoffer.

N-EFFEKT

Gennemsnitlig langsigtet reduktion på 80 % ved beplantning på tidligere landbrugsjord

P-EFFEKT

I tilfælde hvor der er risiko for erosion, overfladestrømning og udvaskning

PLACERING OG ETABLERING

På mindre arealer eller på jord som normalt ikke giver det største afgrødeudbytte. Du kan vælge selv at plante træerne, men du kan også kontakte entreprenører, som har erfaring med plantning af skov.

ANDRE GEVINSTER

Skov fungerer som biotoper og naturlige korridorer i landskabet, hvilket giver en varieret flora og fauna, som øger landskabets naturindhold og værdi. Derudover kan skoven give dækning for vildtet og er med til at beskytte vandløb og grundvand.

OMKOMSTNING

Etableringsomkostning på ca. 40.000 kr. pr. ha for løvskov og på ca. 25.000 kr. pr. ha nåleskov til jordbearbejdning, plantning og renholdelse de første par år.

FOTO: SEGES

TILSKUD TIL PRIVAT SKOVREJSNING

Som en del af Landbrugspakken har du fra 2016 til 2020 mulighed for at få tilskud, hvis du beplanter mindst 2 ha landbrugsjord. Bemærk, at den skov, du etablerer, bliver fredskov og må ikke tages i omdrift igen. Derudover er der bl.a. krav til, hvilke arter du må plante ud, f.eks. kan du ikke få tilskud til plantning af juletræer.

INDEN FOR DELVANDOPLANDE MED INDSATSBEHOV FOR KVÆLSTOF (med grundbetaling)

- Plantning af løvskov/skovbryn
32.000 kr./ha
- Såning af løvskov/skovbryn
12.000 kr./ha

UDEN FOR DELVANDOPLANDE MED INDSATSBEHOV FOR KVÆLSTOF (med grundbetaling i maksimalt 5 år)

- Plantning af løvskov/skovbryn
24.000 kr./ha
- Plantning af nåleskov
12.000 kr./ha
- Såning af løvskov/skovbryn
9.000 kr./ha

TILSKUD TIL HEGNING MOD VILDTET
15 kr./m (uanset beliggenhed).

KONTAKTOPLYSNINGER TEAM NORDJYLLAND

ANDERS LEHNHARDT
+45 9615 3008 / +45 4029 3863
ale@landbo-limfjord.dk

KAREN V. THOMASEN
+45 9629 6932 / +45 4011 6550
kvt@sagro.dk

CAMILLA LERBJERG THOMSEN
+45 9624 2599 / +45 4083 3141
clt@landbonord.dk

LENE GADGAARD
+45 9663 0549 / +45 2476 5395
lg@lemvig-landbo.dk

HELLE KALKRUP
+45 9663 0568 / +45 2141 6682
hek@lemvig-landbo.dk

RUNE HJORTBAK
+45 9635 1199
ruh@agrinord.dk

oplandskonsulenterne.dk

Projektet er støttet af Landbrugsstyrelsen via Promilleafgiftsfonden for Landbrug. Indsatsen er koordineret af SEGES.

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

oplands
konsulenterne
TEAM NORDJYLLAND